

BÖLÜM 5

KLİNİK ÖRNEKLERİN ALINMASI VE ÖRNEK TRANSFERİNDE UYULMASI GEREKEN KURALLAR

Alihan BULGURCU¹

Öğrenim Hedefleri:

- Bazı klinik örneklerin alınmasını açıklayabilecektir.
- Uygun örnek alımı ve örnek ret gereçlerini sınıflandırabilecektir.
- Örneklerin laboratuvara gönderimini açıklayabilecektir.
- Klinik örnekler için uygun taşıma kaplarını sınıflandırabilecektir.

GİRİŞ

Tıbbi laboratuvarlarda iş akışı üç ana hatta ilerler: preanalitik süreç, analitik süreç ve postanalitik süreç. Preanalitik süreç, klinik örneğin hastadan alınmasından laboratuvara transferine, örnek kabulünden örneğin analiz işlemine hazırlanmasına kadarki tüm süreçleri barındırır. Laboratuvar hatalarının yaklaşık %60-75'ini içeren preanalitik süreçte klinik örneklerin uygun alınması, örnek transfer kurallarına dikkat etmek oldukça önemlidir (1). Bu sürecin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için, klinikler ve laboratuvarın uyum içinde çalışması gerekmektedir. Klinik örneklerin alınması sürecinde; örneğin uygun zamanda, uygun bölgeden, uygun miktarda ve uygun örnek alma kabına alınması ilk ön-

¹ Öğr. Gör., İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Laboratuvar Teknikleri Programı; Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji AD., alihanbulgurcu@gmail.com

3. Aşağıdakilerden hangisi, mikrobiyoloji laboratuvarına gelen örnekler için red kriteri **değildir**?

- A) Barkod basılmamış örnek
- B) Yetersiz miktarda örnek
- C) Biyokimyası çalışılıp kültür için mikrobiyoloji laboratuvarına gelen örnek
- D) Dışkı kabında verilmiş idrar örneği
- E) Barkodu fazla sayıda basılmış örnek

CEVAPLAR					
1- B,	2- D	3- E			

KAYNAKLAR

1. Lippi G, Banfi G, Church S, et al. Preanalytical quality improvement. Inpursuit of harmony, on behalf of European Federation for Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (EFLM) Working group for Preanalytical Phase (WG-PRE). Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (CCLM). 2015;53(3): 357-370. <https://doi.org/10.1515/cclm-2014-1051>
2. T.C. Resmi Gazete, Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev TanımlarınaDair Yönetmelik 2014. (15.03.2023 tarihinde www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/05/20140522.pdf adresinden ulaşılmıştır).
3. Türk Biyokimya Derneği, Venöz Kan Alma (Flebotom) Klavuzu. [Online] www.turkbiyokim-yaderneği.org.tr/upload/48/Dosyalar/tmp/20183713168.pdf (Erişim tarihi: 15.03.2023)
4. Bulaşıcı Hastalıkların Araştırılmasında Sahada Çalışan Hekimler için Laboratuvar Rehberi. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Bakanlığı Yayın No.; 964, Ankara, 2014. ISBN: 978-975-590-511-2.